

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@ork.police.hu

Szám: 29000–105/719– /2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **salgótarjáni** lakos által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 225/2010. (IV. 21.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése *a*

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos panaszában előadta, hogy 2009. július 04-én Budapest V. kerületi Erzsébet tér Gödör melletti parkban demonstráción vett részt, a Rendőrség igazoltatás majd személyes adatainak felvétele után előállította. Az intézkedés során könnygáz és bilincs használatára is sor került vele szemben. Az előállítása során „az emberi méltóság betartásának feltételeit nem biztosították”. A panaszos az intézkedést „felháborítóknak illetve jogsértőnek” tartotta.

A panaszos által sérelmezett intézkedések az alábbiak:

- a tömegből történt kiemelés, könnygáz használata, gázálarcának „elkobzása”,
- bilincs („kötegelő”) használata, valamint
- előállítása, illetőleg ennek jogszerűtlen és emberi méltóságot sértő volta.

II.

A panaszolt rendőri intézkedés tevékenységsorozata összetett tényállást képezett, amelynek minden részletre kiterjedő tisztázására formalizált eljárásban a Panasztestületnek – törvényi felhatalmazás hiányában – nem volt módja, azonban a Ket. alapján folytatott eljárásban történő döntés előkészítése azt szükségessé tette. A tényállás tisztázására foganatosítandó eljárási cselekmények az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésében biztosított 15 napos ügyintézési határidőn belül nem voltak végrehajthatók, ezért 2010. május 27-én a Ket. 33. § (7) bekezdése alapján az ügyintézés határidejének – 2010. május 27-től számított – huszonkét munkanappal történő meghosszabbítása felől végzésben döntöttem.

A panaszost 29000-105/719-11/2009. sz. végzéssel nyilatkozattételre hívtam fel, azon kérdés tekintetében, hogy gázálarca elvételével kapcsolatos panaszait fenntartja-e, valamint ezt milyen bizonyítási eszközökkel támasztja alá, illetőleg milyen megfontolásból vitt magával gázálarcot a rendezvényre. Ez azért volt szükséges, mert az eljárás során a panaszossal szembeni intézkedés jogalapját meghatározó tényekre vonatkozó rendőri jelentés továbbá a panaszos állítása ellentmondásos következtetésre vezethettek. A panaszos a nyilatkozattétel jogával a törvényes határidőn belül nem élt, így a panaszt a rendelkezésre álló adatok alapján bíráltam el.

III.

A rendelkezésre álló rendőrségi okiratokból a következők állapíthatók meg.

Budapest rendőrfőkapitánya a 01000/36775/2009. ált. számú egyedi utasításával 2009. július 04-én 00 órától 24 óráig Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el az Rtv. 30. § (1) és (3) bekezdése alapján. A rendelkező rész értelmében az állomány feladata az volt, hogy figyelemmel kísérje a rendezvényekre érkezőket és megakadályozza a jogsértések kialakulását. Ennek keretében igazoltatásokat, ruházat-, csomag- és járműátvizsgálatot hajthatott végre. A fokozott ellenőrzést elrendelő utasítás indokolása szerint 2009. július 04-re nagy számú demonstráció megtartását jelentették be Budapest területére, amely rendezvényeken várhatóan jelentős lesz a résztvevők létszáma.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) 01000-105-716-7/2009.P. számú, a Panasztestületnek írt válaszlevelében foglaltak szerint 2009. július 04-re Budapest területére 16 bejelentés érkezett a Rendőrséghez a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) szerint minősülő rendezvény megtartásáról, ezen belül hét rendezvényt kívántak az V. kerületben tartani. Két bejelentő a Szent István térre, két bejelentő a Kossuth térre, további egy-egy bejelentő az Arany János utcába, a Markó utcába és a Nádor utcába jelentett be rendezvényt. A két Szent István téri rendezvény napirendjeként a következőket jelölték meg: „beszéd a Szabadság téren zajlott jogsértésekről”, illetve „szimpátiatüntetés a koncepciók perék áldozatai mellett”; az egyik Kossuth téri rendezvény célja a következő volt: „tiltakozó tüntetés a Szabadság téri tüntetés megtiltása miatt”, míg a másik Kossuth téri rendezvény bejelentője napirendet nem jelölt meg.

Annak ellenére, hogy az V. kerületi Erzsébet térre a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényt nem jelentettek be 2009. július 04-re, aznap délután több száz fős csoportosulás jelent meg ott azzal a céllal, hogy egy bejelentés nélküli rendezvényen vegyenek részt.

A megjelenteket 16 óra 58 perckor szólították fel a terület elhagyására, figyelmeztették a helyszínen maradókra, hogy őket igazoltatják és előállítják. Mivel a felszólításnak nem engedelmeskedtek 17 óra 19 perckor a rendőrök megkezdték a kilátásba helyezett igazoltatásokat és előállításokat. A tömeg 18 óra 07 perckor a rendőröket megtámadta, követ, palackokkal, betondarabokkal dobálták a sorfalat, és a cselekményeket felszólítás ellenére sem hagyták abba. Az események kapcsán összesen 190 főt állítottak elő az Erzsébet térről.

A BRFK 01000-105-794-7/2009.P. számú, a Panasztestületnek írt válaszlevelében foglaltak szerint a felszólítások és figyelmeztetések 20.31 óráig folyamatosan jól hallhatóan folytatódtak.

A panaszos előállításáról készült 08010/511079/2009/id. számú rendőri jelentés szerint az igazoltatásra az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján, az átvizsgálásra a 31. § (1) bekezdése, az előállítására a 33. § (2) f) pontjának I. fordulata alapján – „a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja” – került sor. A jelentés szerint a rendőr kényszerítő eszközt (bilincset) is alkalmazott, melyre az Rtv. 48. § c) pontja alapján szökés megakadályozása céljából került sor.

A jelentést tevő rendőr látta, hogy a helyszínen lévő panaszos társaival a földön ült. A panaszossal ekkor közölte, hogy szabálysértést követ el, ezt követően felszólította, hogy a teret hagyja el. Mivel e felszólításnak sem tett eleget a panaszos a rendőr közölte vele, hogy a szabálysértés továbbfolytatása esetén elő fogja állítani. Az előállítás során a BRFK Gyorskocsi utcai objektumába szállították a panaszost.

Az előállítás okáról tájékoztatót, annak időtartamáról igazolást adtak ki, a panaszos az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatos írásos tájékoztatót megkapta.

A csatolt igazolás (08010/511079/2009/id.) szerint a panaszos *az előállítással és a rendőri intézkedés módjával kapcsolatban nem élt panasszal, sérülése nem keletkezett*, az igazolás szerint előállítása 2009. július 04-én 18 óra 50 perctől másnap 03 óra 30 percig tartott. Az előállítás tartamát a 08010-511079/2009. id. sz. határozattal meghosszabbították, azonban kevéssel a nyolc órai időtartam után a panaszost szabadon bocsátották.

IV.

Az ismertetett bizonyítékok alapján az alábbi tényállást állapítottam meg a döntésem alapjául.

2009. július 04-én délután több száz fős tömeg tagjaként a Budapest V. kerületi Erzsébet téren a panaszos jelen volt egy előre be nem jelentett, a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényen. A rendőri erők a helyszínen hangosbemondón keresztül 16 óra 58 perctől kezdődően több alkalommal felszólították a téren tartózkodókat, hogy jogsértő magatartásukat hagyják abba, távozzanak, illetve figyelmeztették őket, hogy aki nem tesz eleget a felszólításnak, azt igazoltatják majd előállítják. 17 óra 19 perctől megkezdték a kilátásba helyezett intézkedések foganasítását. A helyszínen tartózkodó panaszos, a felszólítások ellenére, annak ellenállva, több társával a földre ült, és ellenállásukat erősítendő, karjaikat összefonták a mellettük ülő karjaival. A panaszossal az intézkedő rendőr személyesen is közölte, hogy cselekményével szabálysértést követ el, egyenruháját vegye le, a teret pedig hagyja el. A panaszos a már személyesen neki címzett felszólításnak sem engedelmeskedett, annak ellenére, hogy az első felszólítást követően 20.31 óráig (*három óra és tizenkét percen át*) a felszólítások a hangosbemondón keresztül szakadatlanul, jól hallhatóan ismétlődtek.

Az intézkedő rendőr az eredménytelen felszólítást követően közölte a panaszossal, hogy szabálysértés abbahagyására irányuló felszólítás ellenére történő továbbfolytatása miatt előállítja.

Az eljárás során szükségessé vált a panaszolt intézkedésben résztvevő rendőri erők által adott tájékoztatás tartalmának vizsgálata is, nevezetesen, hogy megjelölték-e, és ha igen mely okot jelölték meg a tér elhagyására történő felszólítás alapjaként. Minderre kizárólag a panaszos szabálysértés gyanúját felvető cselekményének alábbi értékelése érdekében került sor, és – figyelemmel a Fővárosi Bíróság 20.K.34.132/2008/20. számú ítéletére is – a vizsgálat és az ez alapján a fenti kérdésben hozott döntés nem érinti az illetékes bíróság törvényben biztosított ama kizárólagos jogát, hogy a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvény feloszlataása jogellenességének kérdésében érdemben döntsön¹.

A panaszos a több órán át folyamatosan elhangzó, majd az ellenállása miatt vele szemben intézkedést kezdeményező rendőr egyedi felszólításának sem engedelmeskedett, ekkor nyilvánvalóan megszegte azon törvényi rendelkezésből eredő kötelezettségét, hogy a rendőri intézkedésnek engedelmeskedjen².

¹ A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (3) bekezdése szerint, ha a rendezvényt feloszlatták, a rendezvény résztvevője a feloszlataástól számított tizenöt napon belül pert indíthat a feloszlataás jogellenességének megállapítására.

A Fővárosi Bíróság 20.K.34.132/2008/20. számú ítéletének indokolásában kifejtette, hogy „...a Független Rendészeti Panasztestület az állásfoglalásában és az alperes is határozatában nem a jogszabályoknak megfelelően járt el, amikor a demonstráció jogszerű oszlataásával kapcsolatosan érdemben állást foglalt. Ugyanis arra kizárólag a Fővárosi Bíróságnak lett volna hatásköre, és illetékessége a fentebb említett Gytv. 14. (3) bekezdésében foglaltak alapján, az erre irányuló kereseti kérelem kapcsán.”

² A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 19. § (1) bekezdés alapján a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

Önmagában e tipikus magatartást jogszabály szabálysértésként büntetni rendeli³. E magatartás olyan markánsan kifejezett, így kihívó közösségellenességet hordoz magában, melyről az intézkedést elrendelő rendőri vezető, illetve a panaszossal szemben intézkedő rendőr alappal feltételezhette, hogy szabálysértést valósíthat meg e cselekményével is a panaszos⁴. Az intézkedő rendőr pedig előállíthatja azt a személyt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló rendőri felszólítást követően tovább folytatja, továbbá azt is, akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható⁵.

Ezek alapján tényszerűen megállapítható, hogy a panaszolt előállítás kellő joggalappal történt, hangsúlyozva azt a tényt is, hogy az előállítás alapjául szolgáló, az intézkedéskor tapasztalható tények alapján dönt a rendőr az előállításról, ilyen esetekben az előállításához a törvényben megkövetelt szabálysértés, vagy bűncselekmény gyanúja nem éri, nem is érheti el a büntetőjogi, vagy szabálysértési jogi felelősség megállapításához szükséges megalapozottság szintjét. Azaz amennyiben az intézkedés során a rendőr számára komolyabb mérlegelés nélkül megállapítható, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása a tapasztalt körülmények alapján a szabálysértés, vagy a bűncselekmény lehetőségét nyilvánvalóan felveti, ez kellő alapot szolgáltat az előállításra⁶.

Az Rtv. indokolása szerint a bilincs a szökés és a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz, alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül is szóba jöhet: „(...) alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyamánként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbevétel) alkalmazható.” Az Rtv. 48. §-ában foglaltak, valamint az ahhoz fűzött magyarázat alapján megállapítom, hogy az intézkedő rendőrök jogszerűen, szakszerűen és indokoltan, továbbá az arányosság követelményeinek figyelembevételével alkalmazták a kényszerítő eszközt, így álláspontom szerint a bilincshasználat kapcsán alapjogsérelem nem történt.

Az előállítás foganatosítása során, objektív okokból – ez előállítással kapcsolatos egyes, időigényes részcselekmények elvégzése miatt – az előállítással kapcsolatos eljárási cselekmények elvégzése, ténylegesen 18:50 órától másnap 3:30 óráig tartott. A zsúfoltság miatti többletfeladatokat is tekintetbe véve alaptalan a törvényes határidő keretei között lévő

³ Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 23.) Kormányrendelet 40/A. § (1) és (2) bekezdései szerint, aki a rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

A fent bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

⁴ A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 142/A. § (1) bekezdése szerint aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, elzárással vagy százötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

⁵ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés *f*) pont alapján, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

⁶ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés *b*) és *f*) pontok alapján a rendőr előállíthatja azt a személyt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható; aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

előállítási időtartam sérelmezése. A bírói jogalkalmazási gyakorlat egyes ügyekben (Fővárosi Bíróság 20.K.32.593/2007/8. számú ügy⁷) szintén arra az álláspontra helyezkedett, hogy ha az előállítás a Rendőrség túlterheltsége miatt hosszabb ideig, de a törvényes időtartamot meg nem haladó ideig tart, az előállítás nem vesztí el jogszerűségét.

Ezt igazolja, a törvényi szabályozás is, amely úgy rendelkezik, hogy az előállítás „a szükséges ideig...” tarthat. A szükséges idő ez esetben nyilvánvalóan, az előállítás során elvégzendő feladatokhoz szükséges időt jelenti. Nem lehet egy szubjektív, kényelmi szempontok alapján, esetlegesen az előállított személy érzékenységtől függő időtartammal azonosítani. Úgyszintén nem lehet a szükséges időt meghatározni az elkövetett cselekmény tárgyi súlya alapján (a klasszikus szükségesség-arányosság követelménye szerint), mivel akár csekély tárgyi súlyú a cselekmény akár nem, az azzal kapcsolatos feladatokat a rendőr köteles elvégezni, ehhez pedig alkalmanként objektív okokból (egy fogdába egyszerre több mint száz ember néhány órán belüli előállítása miatt) a normál munkamenethez képest jelentősen több időre is szükség lehet. Nem várható éppen ezért el egyetlen közigazgatási szervtől sem, és a Rendőrségtől sem, hogy a hirtelen, és váratlan mértékben megnövekedett ügyszám miatt az ügyintézési határidő, a normáltól ne térjen el. Mindössze csak az várható el, hogy a szükséges személyes szabadság korlátozás időtartama a törvényes maximumot ne lépje túl, azaz az előállítás az adott, egyedi körülmények között szükséges ideig, de legfeljebb 8 (meghosszabbítva legfeljebb 12) órán át tarthat.

Az eseményekkel kapcsolatban sérelmezett további körülmény a könnygáz-használat volt. A Panasztestület állásfoglalásában kifejti, hogy mivel a demonstráción résztvevők egy része társaikkal összekapaszkodtak, ellenállásuk passzívnak tekinthető, így velük szemben vegyi eszköz alkalmazásának nem volt helye. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM r. 58. § (2) bekezdése alapján a „*kényszerítő eszközök alkalmazása során ellenszegülésnek kell tekinteni azt a célzatos, fizikai erő kifejtéssel járó tevékenységet, amely a rendőrt jogszerű intézkedésének megkezdésében, folytatásában vagy befejezésében akadályozza, így különösen, ha valaki élet, testi épség elleni fenyegetéssel vagy fizikai erőszakkal akadályozza, hogy a rendőr valahová belépjen, valahol tartózkodjon, valahonnan távozzon, valakit személyes szabadságában korlátozzon, illetőleg valakivel szemben intézkedést foganatosítson*”. A Panasztestület kifejti, hogy ezen személyek ellenállása aggály nélkül nevezhető ellenszegülésnek, álláspontja szerint azonban passzív ellenszegülésről van szó. Véleményem szerint azonban az, hogy valaki a társaival összekapaszkodik, és célzatos erő kifejtéssel áll ellen a rendőri intézkedésnek, komoly erőt fejt ki ennek érdekében, valamint esetlegesen a rendőrökre rátámad, semmiképpen nem tekinthető passzív ellenállásnak.

A tömegnek a helyszínen tanúsított magatartása minden további nélkül aktív ellenállás volt a jogszerű rendőri intézkedéssel szemben (néhányan ezt ráadásul felfegyverkezve tették). A Szolgálati Szabályzat 74. §-a alapján tehát helye volt vegyi eszköz, ingerlógáz használatának is. Még az arányosság követelményét figyelembe véve is nehéz volt a tömeg ellenállását megtörni, az eseményről készült felvételek tanúsága szerint pedig ez pusztán testi kényszer alkalmazásával lehetetlen lett volna. Egyébiránt maga a panaszos írja le a Panasztestülethez 2010. április 08-án érkezett levelében, hogy a könnygázhasználat a kiemelését megelőzően nem kimondottan az ő személye ellen irányult.

⁷ Fővárosi Bíróság 20.K. 32.593/2007/8. számú ítélet indokolásában kifejtette, hogy „A demonstráció miatt előállított személyek nagy számára figyelemmel a bíróság nem tartotta a felperes 2007. február 3. 12.10 órától 19.50 óráig tartó – azaz 7 óra 40 percet kitevő – előállításának időtartamát jogszerűtlennek, mert az Rtv. 33. § (3) bekezdés szerint ez a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja a személyi szabadságot, a felperes vonatkozásában alkalmazott előállítás ideje pedig ezt nem haladta meg.”

A Panaszosnak tehát alappal kellett arra számítnia, hogy a rendezvényt a Rendőrség fel fogja oszlatni, ugyanis erről hangosbemondón keresztül tájékoztatták a téren összegyűlteket⁸.

A Legfelsőbb Bíróság egy másik eset kapcsán megállapította, hogy: „(...) a felperes rendőri intézkedéssel szembeni panasz megtételével fejezheti ki egyet nem értését az ellene foganatosított intézkedéssel szemben, azonban a helyszínen - ellenszegülésével - nem bírálhatja felül a rendőri intézkedés jogszerűségét, a rendőri felszólításnak egyet nem értés esetén is köteles eleget tenni (...)”.

A tömegoszlatás alkalmával jogszerűen használt könnygáz – fizikai tulajdonságai miatt – szétterjedt a levegőben, így abból szükségszerűen a helyszínen tartózkodó Panaszos is lélegezhetett be valamennyit. Mivel a Panaszos a többszöri felszólítás ellenére sem hagyta el a helyszínt – holott a terület elhagyására lett volna lehetősége –, így önhibája okán lélegezte be a Rendőrség által alkalmazott vegyi eszközt (könnygáz).

Mindezek alapján megállapítom, hogy a Panaszos ilyen irányú sérelme alaptalan.

A panaszos által sérelmezett másik körülmény az volt, hogy „órákon keresztül” kellett az udvaron állnia az előállító helyiségbe történő befogadása előtt. Az Rtv. 18.§ (2) bekezdése alapján a Rendőrség gondoskodik a fogvatartott személy elhelyezéséről, melyet a Szolgálati Szabályzat 51. § (1) bekezdése azzal pontosít, hogy az „előállított személyt előállító vagy biztonságos őrzését szolgáló más helyiségben kell elhelyezni”.

A fenti jogszabályi kötelezettséget nem sértette az a panaszos által jelen esetben sérelmezett gyakorlat, mely szerint az előállított személyek egy részét a fogda udvarán helyezték el. Tekintettel arra, hogy az előállított személyek rendkívül nagy számban voltak jelen, a befogadás folyamatának átlagos idejét ezen objektív ok rendkívüli módon megnövelte. Az előállítás ideje alatt készül el ugyanis a rendőri jelentés, amely csak akkor szolgálhat alapjául a további eljárásnak, ha kellően részletes, pontos és tartalmazza a megfelelő jogszabályi hivatkozásokat. Ez a tevékenység időigényes. Ugyancsak időigényes az előállított személy előállítóban történő elhelyezése.

Figyelemmel az előállítottak – már említett – nagy létszámára, az előállításra általában használatos helyiségek túlszűfoltak voltak, így nem volt megoldható minden előállított személy külön előállító helyiségben történő elhelyezése. A fogda udvarán történő elhelyezés megfelelt azonban azon fentebb említett jogszabályi kötelezettségnek, mely szerint a jogszabályi megfogalmazásból eredő vagylagosságnak megfelelően a biztonságos őrzést szolgáló más helyiségben is el lehet helyezni az előállított személyt, mely követelménynek a fogda udvara minden kétséget kizáróan megfelelt. Azon körülmény, hogy nevezettet a fogda udvarán állva várakoztatták, nem tekinthető embertelen és megalázó bánásmódnak. A panaszos, a saját szubjektív megítélésén alapuló vélekedése miatt nem kérdezte meg, hogy leülhet-e, holott őt egyébként senki nem kötelezte arra, hogy az előállítás időtartama alatt végig állva várakozzon. A fentiek alapján a panasznak ezen részét is elutasítom.

⁸ A helyszínen készült videó-felvétel alapján a felhívás szövege:

„Hölgyeim és Uraim! A rendőri erők műveleti parancsnoka nevében tájékoztatom Önöket, hogy a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá tartozó rendezvényen vesznek részt. Megkérem / a törvény nevében felszólítom Önöket, hogy a jogsértő magatartásukat hagyják abba, oszljanak szét, a területet (a Bajcsy-Zsilinszky úton/a Károly körúton) az Astoria irányába hagyják el! Ellenkező esetben a rendőrség a rend helyreállítása érdekében a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 59. § (1) bekezdésében foglalt intézkedéseket és kényszerítő eszközt fog alkalmazni.”

Mivel a gázárc használatával, elvételeivel kapcsolatos panaszt illetően a panaszos nem nyilatkozott (azt nem erősítette meg), a rendőrségi dokumentumokban pedig ilyen eszközről nem esik szó, panaszának ezt a részét – a nyilvánvaló ellentmondás miatt – jelen határozattal nem lehet elbírálni.

V.

A Panasztestületnek a jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalásában az előállítás időtartamára vonatkozóan tett megállapításával és az azokból levont következtetésekkel a határozat IV. részében foglalt indokok alapján nem értek egyet.

A Panasztestület állásfoglalásában a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét is megállapította azért, mert a helyszínen hangosbemondón keresztül folytatott felszólítások alkalmával nem mondták be a rendőri intézkedések pontos indokát.

A rendőri intézkedést megelőző felszólítás egyértelmű utalást tett arra, hogy a rendezvény jogellenes ezért kell a helyszínt elhagynia a felszólított személyeknek. A jogellenességre vonatkozó rendőrségi állítást az Rtv. szerint a panaszos a helyszínen nem mérlegelhetette, és engedelmisségét sem tehetette mérlegelése eredményétől függővé. Ezen szigorú engedelmisségi kötelezettség ellentételezéseként a törvény a panaszos részére – függetlenül a rendőri közleménytől – jogorvoslati lehetőségként panaszjogot biztosít, és garanciális elemként a panaszt formális eljárás keretében rendeli elbírálni⁹.

A panaszossal szembeni egyedi intézkedések kapcsán valamennyi intézkedés okát egyértelműen közölték, jogorvoslati jogára is felhívták a figyelmét. A panaszos ebben az ügyben élt is jogorvoslati jogával, és a panaszának érdemi elbírálása a törvényi rendelkezéseknek megfelelő eljárásban jelen határozattal megtörtént. Ezért a Panasztestület fenti megállapításával nem értek egyet, az általa sérelmesnek tartott rendőri közlemény tartalma közvetve sem okozott jogtól való megfosztást, a panaszost jogsérelem miatt nem érte. A Panasztestületnek az említett állásfoglalásában a panaszos igazoltatása és előállításának jogalapja tekintetében tett megállapításával és következtetéseivel minden tekintetben egyetértek.

E helyütt is hangsúlyozom, hogy az eljárás során szükségessé vált a panaszolt intézkedésben résztvevő rendőri erők által adott tájékoztatás tartalmának vizsgálata is, nevezetesen, hogy megjelölték-e a tér elhagyására történő felszólítás jogalapját (ld. 4. oldal). A Panasztestület állásfoglalásában több oldalon keresztül a panaszügyön túlmutató, általános,

⁹ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1) és (2) bekezdése szerint akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 93/A. (7) bekezdése valamint a 93/B. § (1) bekezdése alapján az országos rendőrfőkapitány a panaszról a Független Rendészeti Panasztestület állásfoglalásának kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.

Az intézkedést foganatosító szervhez benyújtott panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetője közigazgatási hatósági eljárásban bírálja el.

a rendezvény felosztása jogszerűségét is érintő megállapításokat is tesz, ezért fontosnak tartom leszögezni, hogy a jelen határozat kizárólag a panaszban sérelmezett intézkedések jogszerűségét vizsgálja, és a lefolytatott közigazgatási eljárás nem terjedt ki – a fent írtak alapján nem is terjedhetett ki – a Panasztestület állásfoglalásában tett valamennyi – a konkrét panaszon túlmutató – megállapításra.

Mivel a Panasztestület állásfoglalásától való eltérések indokolását a törvény kizárólag a jelen határozatban foglaltakkal kapcsolatban teszi kötelezővé, ezért a Panasztestületnek az Erzsébet téri rendezvényekre összességében tett megállapításaira jelen határozatomban – eltérő megállapítások hiányában – nem térek ki.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezet 54. § (1) és (2) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 19. § (1) bekezdése, 29. § (3) bekezdése, 30. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés *b*) és *f*) pontjai, valamint (4) bekezdése, 92. § (1) és (2) bekezdései, a 93/ A § (7) és (9) bekezdései;
- a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (3) bekezdése;
- a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 142/A. § (1) bekezdése.

Budapest, 2010. július „ „

**Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**